

Entomologiska Föreningens högtidssammankomst å Grand Restaurant National den 14 dec. 1908.

Sedan förhandlingarna tagit sin början, meddelade byråchefen J. MEVES, hvilken såsom den äldste närvarande af styrelsen tjänstgjorde som ordförande, till dess den ordinarie ordf., prof. AURIVILLIUS, som af Nobel-sammankomst var förhindrad att infinna sig förr än senare, anländt, att öfverste-löjtnant GRILL äfven detta år till grillska fonden öfverlämnat 50 kr.

Redaktören anmälde, att sista häftet för året af Entomologisk Tidskrift utkommit.

Därefter redogjorde undertecknad för en från årets vandringsstipendiat, studenten EINAR WIRÉN i Uppsala, inkommen berättelse öfver resultatet af hans under den gångna sommaren företagna exkursionen. Af densamma framgick, att stipendiaten, som förlagt sina studier till Hornsjön på Öland, under sommaren insamlat omkring 800 olika skalbaggar, motsvarande omkring en fjärdedel af de i Sverige kända arterna, och sålunda genom flit och intresse gjort sig särdeles väl förtjänt af det anslag, han från föreningen erhållit.

I tur att enl. stadgarne afgå från sina befattningar voro ordf. prof. AURIVILLIUS, styrelseledamoten byråchefen dr F. TRYBOM och styrelsesuppleanten byråchefen A. LYTTKENS, hvilka alla omvaldes. Till revisorer utsågos herrar J. CEDERQVIST och A. K. ARONZON (nyvald), till suppleant artisten AXEL EKBLUM och till klubbmästare konservator O. ROTH.

Föredraget för aftonen hölls af lic. E. MJÖBERG, som därvid redogjorde för *mallophagera*, deras byggnad, biologi och ställning i systemet.

Representanterna för denna lilla grupp, som tillhör gnagarinsekterna eller *Corrodentia*, lefva parasitiskt på däggdjur och

ännu mer på fåglar, där de hufvudsakligen lifnära sig af djurens hår och blott sällan synas de förtära värddjurets blod, hvilket, då de hafva bitande, ej sugande mundelar, i så fall åtkommes genom bett, ej stygn.

Talaren redogjorde under föredragets gång för deras yttre och inre organisation och påpekade, att, ehuru många forskare ägnat dem sitt intresse, och stora arbeten voro utgifna öfver dem, de dock i anatomiskt hänseende ännu måste betecknas såsom blott ofullständigt kända. I allmänna drag vore emellertid deras byggnad naturligtvis tillräckligt känd; deras tarmkanal är af ganska sammansatt byggnad och upp till försedd med ett slags kräfva, i munnens bakre del inmynta spottkörtlar och i bakre tarmkanalen s. k. malpighiska kärl, som motsvara njurar. Längs ryggsidan löper ett långsträckt rör, som representerar hjärtat, andningsorganen bestå af tvänne större trachéstammar med från dessa utgående grenar, närvsystemet af en svagt utbildad hjärna och fyra par ganglieknutar, ett strupganglion och tre bröstganglier. En synnerligen egendomlig bildning är den s. k. pharyngial-scleriten, en rörlig, i svalget sittande kitinplatta, en bildning, som blott är känd hos dessa insekter och hos de äfvenledes till corrodentia hörande psociderna. Mallophagerna hafva ofullständig förvandling, d. v. s. hafva ej något hvilande puppstadium utan tillväxa, sedan de kläckts ur ägget, likartadt under upprepade hudömsningar. Äggen, som äro ovala, afläggas på värddjuret, där de fastsmetas på hud, hår eller fjädrar. Ehuru mallophagerna ej så ofta direkt genom bett skada de djur, hvarpå de lefva, kunna de dock, om de uppträda i större mängd, förorsaka desamma mycket obehag, gifva dem ett sjukligt och lidande utseende och äfven förorsaka deras död. Ofta har hvarje fågelart eller hvarje slags däggdjur sin bestämda parasit, som blott lefver på dem eller på närsläktade arter, men det vanligaste är, att flera arter parasiter förekomma på samma värddjur. Så hyser t. ex. albatrossen och stormfågeln ej mindre än 6 olika arter, kungsfågeln 5, våra vanliga höns 4 o. s. v. I regel är det förhållandet, att en mallophag-art är gemensam för flera fågelarter, stundom för ända till 26 olika fåglar. Ehuru på skilda håll, för närvarande hufvudsakligen i Amerika, där den förnämsta kännaren af dessa insekter är KELLOGG, studiet af mallopha-

gerna fortgår, synes inom Skandinavien ingen sedan LINNÉ'S tid hafva ägnat dem någon närmare uppmärksamhet. Hittills äro omkring 1,000 arter, fördelade på rel. få släkten kända, det artrikaste af dessa, *Docophorus*, med mer än 200 på alla slags fåglar förekommande arter.

Efter det väl framförda föredraget, för hvilket ordföranden framförde föreningens tacksamhet, yttrade sig under tecknad, som omnämde en af KELLOGG nyligen i Kilimandjaropublikationen beskrifven mallophag, *Trichodectes colobi*, upptäckt på den vackra guerezaapan, hvilken lefver i Kilimandjaros regnskogar, och som är den första mallophag, som anträffats på quadrumana, d:r ALFR. SVENSSON, prof. AURIVILLIUS, doc. TRÄGÅRDH och föredraganden.

Föredraget belystes af preparat, teckningar från de inre organen och af ett tiotal vackra, färglagda planscher öfver mallophagernas mest typiska släkten.

Vid supén föreslog ordf. en med liflig anslutning motagen skål för Entomologiska Föreningen, som denna dag fyllde 29 år, och som från de första stapplande stegen gått mot en allt kraftigare utveckling.

Yngve Sjöstedt.